

tas viso tik 100 m. turintis nuošliaudinės tėstes i deveik 2 valandas ir buvo pats labiausias per visą ekspedicijos laikotarpį. Toliau leidomės be ypatingų motykių, uolų nuolaužomis padengtu Ojun-Toro ledynu. Apatinę stovyklą pasiekėme jau temstant.

G R I Ž I M A S

Rugpjūčio 10 d.

Iš įpratino pabudomo anksti, tačiau keltis noskubėjome. Lietus baroeno į palapinių stogus, malonu buvo neatsiklant gerti kavą, stebėti triusiančius budinčiuosius ir džiaugtis, kad mus lydėjo sėkmė ir vien užkopimų metu buvo gerus oras.

Apie vidurdienį oras pagerėjo, pradėjome ruoštis iš žygiai į "Prėvalską". Prieš išvykdami iš apatinės stovyklos surinkome augalų pavyzdžius (žiūr. priedų "Ekspedicijos herbaras"). Čia ant snažinių padorniųauga odolvainai (*Leontopodium alpinum*), noužmirštuočės (*Micotis Silvestris*), tarpeklio vakarinis šlaitas apanaugę ardo (Ju-niperus Sabina) ir tiuščiųriuk (*Caragana jubata*) krūmokšniais. Tiuščiųriuk-tai dygliuotas augales su šviesiai geltonais žiedais. Savo forma primena kupranugario uodegą.

Leidimasis žemyn ējo greitai ir pavakary, besiliedžiant saulci, mes jau buvome prie viršutinių Jurų, esančių Karakolo išsišakojime. Čia gyvenantieji kirgisai pasikvietai mus į vidų ir pavaišino karvių pieno kulinu. Jie nume papasakojo, kad verčiasi gyvelininkyste ir nedžiekle. Daugumoje nedžiejamus "surok" (Memota baibacina centralis), kurie rudas kailiukas eukötai vertinamas. Per metus į peruošą punktus priestatoma iki 15 tūkst. šių žvėrolių kailiukų. Taip pat sužinojome, kad Karakolo tarpeklyje nėra vilkų, todėl kirgisai karvių prieauglių romisi palieka be prišiuros tarpeklio viršutinėje dalyje, užkreduoti nuošliaudinimo taką šokanis.

Nakvoti buvo numatyta prie "II-jų osų", taip vadinančios Stroikovo bivuaką. Šią puikių vietą, esančią Žolinio Ajun-Tor tarpeklio pradžioje mes pasiekėme jau vi-

Rugpjūčio 11 d.

Diena vėl labai graži. Apie 10 val. ryto pradėjome nusi-
leidimą. Apie pietus pasiekėme "I seny". Už jų vėl užmukono
iš kirgizų jurtų. Čia radome ligonį - seną kirgizą, kuris jo-
damas nukrito nuo arklio ir susilažė rektikaulių. Kol okspes-
dicijos gydytojas Tulovičiue suteikinėjo medicininę pagalbą,
likusieji išstojosi. Čia turėjome proges stebeti, kaip vykdo-
mos miškų paruošos kalmuose. Aukštai tarpeklio šlaituose nu-
kirsto egles apgenimes ir po to jų kamienai paleidžiami šliauž-
ti žemyn. Nidrint iš toliu atrodo, kad kamienas atgijoje ir
kaip gyvate, vingiuodamas tarp krūmokšnių susileidžia iki
pat tarpeklio apdicho, iš kur toliu jau gabenamas sunkveži-
minis.

Poėjį truputį žemyn suradome sunkvežimį, pakrautą ręc-
tais. Šoferis sutiko pažinti mūsų kuprines, todėl likusių ko-
lių iki "Kordeno", nors ir pėsti, praėjome labai greitai. Sunk-
vežimis mūsų negalėjo pasivytį - tokis "puikus" kalnų keliai!

Nuo "kordeno" keliai pagerti, todėl čia ant rastų žini-
taisemė visi ir taip apie 16 val. sėkmingesai pasiekėme Prše-
valską.

Kelionė į kalnus užbaigta, liko tik formalioji dalis.
Viešbutyje "Linkmenų palėpė" sutikome jau ir patį ūsimininką - Rudolfo Pavlovičių Maročeką. Tai virš 70 m. amžiaus se-
nukas, senuas, žeme ugio, ne pagal amžių gyvas. Prieš keliais
dienas jis grįžo iš kalnų, kur su savo teuticūsis čekais da-
lyvavo užkopimuisose iš III kategorijos viršūnes. Mus jis pri-
ėmė labai šiltai. Daug papasakojo apie Prševlską, jo isto-
riją.

Rudolfas Pavlovičius, inžinierius hidrotehnikas pa-
gal išsilavinimą - senas pažangus čekų veikėjas, artimas
J. Pušiko, Kl. Gotvaldo drugas. Šiuo motu jis žemės ūkio
technikuno dėstytojas. Vieš savo laisvalaikį skiria gam-
tai - sodui ir kalnams, Maročekų namą supa puikus sodas.
Čia auga ir obelys ir kriaušės, ir slyvos ir Čerobnės,
čia plačiai išsikeroja uogienojų džiunglės. Ir vienur jau-
čiamu atidi ūsimininko ranka.

Kita Rudolfo Pavlovičiuse nista - kalnai. Nežiūrint

senyvo amžiaus, jis reguliariai vykdė įkopimus ir yra vienų Prževalskio alpinistų priemonių iniciatorius. Labai gerai žino kalnų rajoną apie Prževalską ir pasiruošę padėti bok kuriuo klausimu. Tvarkingas, nuosaikus ir prasminges gyvenimas įgalina Rudolfą Pavlovičių ir dabar spindėti energija ir dvasios jaunyste. Toks jis ir išliko mūsų atmintyje.

Vakare aplankėme Prževalsko prieplauką, apžiūrėjome garsaus geografo, Vidurinės Azijos tyrinėtojo, Prževalsko antkapį ir paminklą, esančius ant aukščio Isyk-Kulio kranto. Neudėmės ečerio ir stebėjome saulėlydį. Matėme labai senai išraustą drėkinimo mechanizmą. Upės vagoje, kuri prie ečerio jau pradusi savo sraunumą, įtaisyti medinici, maždaug 3 m. diametro ratai, kurie puse metro pamerksti į vandenį. Brovė lėtai suka ratus, ir vanduo pritaisytuose prie jų šonų kaušuose kyla į viršų, kur po to išcipila į lataką, vedantį į laukus. Šalia jų matome ir tobulesnių, video degimo varikliais varomų siurolių.

Grįžę į miestą, susipažinome su dar viena charakteringa jo savybe: nore buvo dar tik 21 val. vietos laiku, miestas jau niegojo. Gatvėje rotai besutirkavome praeiviu, namų durys ir langai uždaryti. Tai buvo mums labai neįprasta.

Rugpjūčio 12 d.

Sutvarkomi užkopimų dokumentai, ekspedicijos dalyviai pasiekirste krovinius ir skirtinius kelias išvykota į manus.

Grįstant dar buvo aplankytų Symeonieji Vidurinės Azijos miestai: Alma-Ata, Taškentas, Ošas, Samarkandas ir kt.

EKSPEDICIJOS MATERIALINIS
APRIUPTINTMAS

Arkaika.

1. Štorminiai kostiumai.....	8 kompl.
2. Alpinistiniai batni	8 poros
3. Pirštiničios bresentinės	8 "
4. Ledkirčiai	8 št.
5. Kuprinės	8 št.
6. Niegami maišai (vatinių su įdėklais)	8 št.
7. Katės	4 poros
8. Abalakovo diržai	8 št.
9. Ropšniūrai	8 št.
10. Kazabinai	8 št.
11. Palapinės (žiarškie)	2 št.
12. Virvės pagrindinės (30 m).....	4 št.
13. Kabliai (uolų).....	8 št.
14. Kabliai (ledo)	4 št.
15. Uolų plaktukai	2 št.
16. Žibintuvėliai elektriniai	4 št.
17. Primusai benziniiniai	2 št.
18. Bakolinių benziniui (S. litru)	1 št.
19. Kompassai Andrijanovo	2 št.
20. Foto aparatai	3 št.
21. Filmavimo aparatai 16 mm.....	1 št.
22. Lėdronai 8x50	2 št.
23. Treninai	8 kompl.
24. Kojinės vilnonės	16 porų
25. Megstiniai	8 št.
26. Saitinių šilti	8 poros
27. Kepurės arba beretės	8 št.
28. Puodai (-litru)	2 št.

MEDICININIS APTARNAVIMAS

Ira atitinkama vaistinėlė. Medicininį aptaravimą užtikrina ekspedicijos gydytojas Tulevičius Pe.

NAUDOTA LITERATURA:

1. Грушин Г.С. Яхонтов Л.В.
"Вокруг озера Иссык-Куль" Трнз 1959 г.
2. Ранциман Е.Я.
"Геоморфология Иссык-Кульской котловины и ее
голового обрамления" Москва 1959 г.
3. Труды института географии
"Работы Тянь-Шанской физико-географической станции"
1953, 1956, 1959 г.г.
4. И.А. Чернов "Загадки Тянь-Шаня" Москва 1951 г.
5. А.Х. Хргисан "Физика атмосферы" Москва 1958 г.
6. Д.М. Затуловский "Среди снегов и скал" Москва 1957 г.
7. П.П. Семёнов-Тян-Шанский "Путешествие в Тянь-Шань"
Москва 1948 г.